

Gitarda Sol Elde Parmak Numarası Kullanımı Hakkında Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşleri

The Opinions of Music Teacher Candidates about The Use of Finger Numbers on The Left Hand in Guitar Playing

Muhammed Canbulut

Yüksek Lisans Öğrencisi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
e-mail: canbulutmmc@hotmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2472-3989>

Hasan Hakan Okay

Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
e-mail: okay@balikesir.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3465-1325>

 Bu makale bilimsel etik ve kurallara uygun hazırlanmış ve intihal incelemesinden geçirilmiştir. Etik kurul onayı alınmıştır.

Atf (APA 6)/To cite this article

Canbulut, M., & Okay, H. H. (2021). Gitarada sol elde parmak numarası kullanımı hakkında müzik öğretmeni adaylarının görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(46), 153-167. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.866634>

Makale Gönderim Tarihi/Received: 22/01/2021

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 02/03/2021

Makale Yayın Tarihi/Published: 29/03/2021

Research Article/Araştırma Makalesi

Öz

Bu araştırma, gitar eğitiminde sol elde parmak numarası kullanımında bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının farkındalıklarını keşfetmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırma, fenomenolojik nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanan veriler, kodlanarak temalar oluşturulmuş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmeni adayları gitarda sol elde parmak numarası kullanımında farkındalık sergilemekte ve çeşitli duyuşsal özellikler taşıyarak olguya etkileşim içindedirler. Müzik öğretmeni adaylarının sergiledikleri duyuşsal özelliklerinde ise parmak numarası yazma konusunda kendilerini yetersiz görme eğilimleri öncelikle öne çıkmaktadır. Bunların yanında öğretmen adaylarının parmak numarası yazılmış notalarla çalışırken rahat oldukları, mutlu hissettikleri, zorluklara karşı direnme için bir amaç kaynağı olarak konuyu dikkate aldıkları, zorlandıkları bir mücadele alanı olarak görüp fayda sağladıkları ve kendilerini başarılı hissettikleri belirlenmiştir. Bu olumlu duygulara karşıt olarak ise, parmak numarası yazılmış notaları çalmaktan kaçınma, zorlanma, bu tür notalarla çalışırken parmak numarasına karşı umursamaz olma, kaygı hissetme ve zorlandıklarında başarısızlık duygusu içinde olma gibi duygulara ait ifadeler ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Çalgı Eğitimi, Gitar Eğitimi, Parmak Numarası

Abstract

This study aims to explore the awareness of music teacher candidates, whose individual instrument is the guitar, in the use of finger numbers on the left hand in guitar training. For this purpose, the research was designed as a phenomenological qualitative study. The data collected with the semi-structured interview technique were coded and themes were formed and the obtained findings were interpreted.

According to the results of the study, prospective music teachers exhibit awareness of the use of finger numbers on the left hand in guitar playing and interact with the phenomenon by carrying various effective characteristics. Also, in the effective characteristics of the music teacher candidates, it can be said that there is a tendency to see themselves as insufficient in writing finger numbers. Besides, it was determined that the teacher candidates were comfortable and felt happy and successful while playing the notes written with their finger numbers, considered the subject as a source of purpose to resist difficulties, benefited from it as a struggling area. In contrast to these positive emotions, expressions of emotions such as avoiding playing the notes with finger numbers, having difficulty, being careless towards the finger number while playing such notes, feeling anxiety, and feeling of failure when they were forced, emerged.

Keywords: Instrument Training, The Guitar Training, The Guitar Fingering

1. Giriş

Gitar performansında çalma ilkeleri, başka çalgıların ilkeleriyle örtüştüğü kadar, gitarın kendine özgü bir çalgı olmasından dolayı farklı teknik sorunlarla da ayrılmaktadır. Sol ele ilişkin parmak numarasının belirlenmesi bu teknik örtüşme ve ayrışma alanını birlikte barındırır görünmektedir. Bir gitaristin kondisyonuna etki eden bir faktör olarak görülen parmak numarası kullanımı, aynı zamanda müzikal etkinin üretiminden de sorumludur.

Lisansüstü düzeyde gitar eğitimi ile ilgili çalışmalara bakıldığında, Alyörük (2016) 120, Öztutgan (2016) ise 125 çalışma belirlemiştir. Diğer bir çalışmada Can ve Güneç (2019), araştırmalarını yaptıkları döneme kadar tüm gitar konulu lisansüstü çalışmaların toplam sayısını 158 olarak belirlemişlerdir. Bu çalışmalara bakıldığında, parmak numarası hakkında görüşlerin gitar sanatçısı, eğitici veya gitar öğrencisi tarafından ele alındığı herhangi bir çalışma olmadığı görülebilir.

Lisansüstü çalışmaların dışında da konuya bakıldığında sol elde parmak numarası kullanımını tanımlamayı amaçlayan ve sorunları belirleyip çözüm öneren çalışmalara ilişkin benzer bir sınırlılık göze çarpmaktadır. Parmaklandırmaya ilişkin tanımlama çabalarına bakıldığında “bir müzik yazısındaki her notayı bir enstrümandaki parmak pozisyonuna eşleyen bilişsel bir süreç” (Radicioni ve Lombardo, 2005, s. 1) olarak ele alındığı gibi; “müzik

eserlerini bir çalgı ile seslendirirken yararlanan ve icracıya bazı kolaylıklar sağlayan önemli bir yöntem” (Öztutgan ve Öztutgan, 2018) şeklinde de ifade edilmiştir. Bir bilişsel süreç olarak ele alınan parmaklandırma, aynı zamanda bir yöntem olarak da tanımlanmıştır. Öztutgan ve Öztutgan (2018) yöntem olarak ele aldıkları parmaklandırmayı “temel olarak bir esere ait notaların, çalgı üzerinde hangi parmaklarla seslendirilmesi gerektiğinin notasyonda yazılı olarak belirtilmesi” şeklinde tanımlamışlardır. Gitarada sol el parmak numaralarının optimal düzeyde kullanımı için bir algoritma geliştiren Grozman ve Norman (2013)’in çalışmaları da kabul gören temel biyometrik özellikleri içermesi açısından ele alınabilir ve gitarada parmak numarası kullanımına ilişkin bir fikir verebilir. Heijink ve Meulenbroek (2002), gitarada sol elde parmak kullanımını kompleks faktörlerden oluştuğunu ifade ederek sol elin klavyedeki konumu, belli bir tonalitede parmakların yeniden konumlandırılma gereksinimi ve gerekli parmak açıklığı olarak üç biyomekanik etkenle açıklamışlardır. Biyomekanikle ilintili olarak müzisyen sağlığı konusunu da ilgilendiren sol elde parmak kullanımı, gitaristlerin sorunlar yaşadığı bir alan olarak da (Fjellman Wiklund ve Chesky, 2006) önem taşımaktadır. Gitarada sol elde en uygun parmak numaralarını bulma konusunda genel ilkeleri anlama çabalarından biri yazılımların kullanılmasıyla ilgilidir ve bu konudaki ilgili literatürde önemli bir ağırlık taşıyor görünmektedir. Bu araştırmalara bakıldığında notanın analizini temel alan (Radicioni ve diğerleri, 2004) olduğu gibi, görsel video kaydının analizinden (Burns ve Wanderley, 2006) ve ses kaydının analizinden çözüm üretme çabalarının olduğu görülebilir.

Gitara ilişkin eğitim konulu ulusal düzeydeki bilimsel raporlara bakıldığında, sol elde parmak numarası kullanımının metot analizlerinde (Öztutgan ve Tecimer, 2020) başka unsurlarla birlikte ele alındığı, deneysel çalışmalarda değerlendirme parametresi olarak (Uludağ, 2016) bulunduğu, gitar eğitiminde sürece yönelik bir değerlendirme unsuru olarak (Aydoğan ve Demirbatır, 2020) dikkat edildiğine ilişkin çeşitli çalışmalar örnek olarak sunulabilir ve benzer anlayışla başka betimsel çalışmaların da bulunduğu bilinmektedir. Ancak gitar eğitimi alanına bakıldığında konu olarak gitar sol elde parmak numarası konusunun olgu olarak ele alındığı ve doğrudan kavramsallaşmasına yönelik yukarıda vurgulandığı gibi sınırlı bir literatür olduğu görülmektedir.

Öztutgan ve Öztutgan’ın çalışması (2018) bu araştırmanın konusuyla ilişkili olarak öne çıkan çalışmalardan. Söz konusu araştırma, araştırmacıların gitarada parmak numarası kullanımı konusunda literatür taraması yapılmış bir derlemedir. Konu ile ilgili literatür durumunu “yok denecek kadar az” ifadesiyle sunan araştırmacılar, araştırmayı yapma gereksinimleri arasında bu literatür noksanlığından dolayı öncelikle ulusal düzeye katkı sağlamanın olduğunu ifade etmişlerdir. Genel bir tanımlama derlemesiyle başlayan ve “parmaklandırma” teriminin kullanıldığı araştırmada, temel yaklaşım, tınıya yönelik yaklaşım, müzikal ifadeye yönelik yaklaşım, anatomi ve ergonomiye yönelik yaklaşım olarak dört yaklaşım sunulmuştur. Bunlardan ergonomiye yönelik yaklaşım ise, eksen (pivot) parmak, kılavuz parmak, düz parmaklandırma, güçlü parmak ve serbest parmaklandırma yaklaşımı olarak beş alt sınıfa ayrılmıştır. Araştırma sol el parmak numarası hakkındaki önemli ve öncül bir çalışma olarak öne çıkmaktadır.

İkinci olarak Varış ve diğerleri’nin (2016) yaptıkları deneysel çalışma, konunun bir eğitsel uygulamalı çalışma alanı olduğunu göstermesi açısından bu araştırmayla ilgili ve önemlidir. Araştırmacılar, müzik öğretmeni adaylarında “hareket kolaylığı sağlamaya yönelik uygun sağ ve sol el parmak düzenleriyle hazırlanmış gitar eserlerinin çalma becerilerine” olumlu etkilerini belirlemişlerdir. Ancak “parmak yapılandırması” teriminin kullanıldığı bu çalışmada da ilgili literatür kısmında gitarada parmak numarası konusundaki kısıtlılık dikkat çekicidir.

Diğer deneysel çalışmalara bakıldığında, Bingöl’ün (2013) gitarada sağ ve sol elin hareketlerini mental bir hazırlık süreciyle kullanılmasını önerdiği sol elin bir boyutunu oluşturduğu deneysel çalışma ve Akçay’ın (2015) yaparak çalışma yönteminin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirmeye etkisini belirlemeyi amaçlayan çalışması sayılabilir. Konuya ilişkin bir diğer derleme çalışması ise sol ele ilişkin tekniklerin ele alındığı Cangöççe’nin (2016) çalışmasıdır. Bu çalışma ise tutuş tekniği, bağ tekniği, bare tekniği, susturma ve bilek tekniklerinin incelenmesini içermektedir.

Araştırmanın konusuyla doğrudan ilintili çalışmalara bakıldığında, konuya yönelik yeni bir çalışma olanağı doğduğu söylenebilir. Parmak numarası konusu, çeşitli araştırmalarda bir değişken olarak ele alınmış veya değerlendirme parametresi olarak kullanılmış olsa da, tanımlanmasında veya kavramsallaştırılmasına yönelik bir gereksinim olduğu düşünülmektedir. Diğer eğitim konularında olduğu gibi sol elde parmak numarası kullanımına ilişkin olgunun fenomenolojik bir araştırma ile betimlenmesinin gitar eğitimi alanyazına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Örneğin yukarıda görülen çalışmalarda konuyu temsil eden “parmaklandırma” ve “parmak yapılandırması” şeklinde iki farklı ifadenin kullanılması, terminolojik dağınıklığı göstererek konunun kavramsallaştırılmasındaki gerekliliğe açık bir örnektir. Sosyolojik açıdan özgün bir alan olarak ulusal düzeyde konuya ilişkin gitar sanatçısı, eğitici veya gitar öğrencisinin görüşleri henüz alınmamış, konunun boyutları ve nitelikleri belirlenmemiştir. Uluslararası eğilimlerle ulusal eğilimlerin karşılaştırılmasının yapılması, güçlü ve zayıf yanların belirlenmesi, eğer gereksinim varsa sonrasında deneysel çalışmalarla konunun ilerletilmesi uygun görünmektedir.

1.1. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Araştırmanın önemi dört bağlamda vurgulanabilir. Araştırmaca öncelikle var olan bir ulusal terminolojik karmaşaya ve gereksinime işaret ederek, gitarada parmaklandırma konusuna ilişkin kavramsallaştırmadaki eksiklikleri gitar öğrencilerinin bakış açısıyla ortaya koymaktadır. İkinci olarak, ortaya konan bulgularla gitar eğitimi özelinde parmaklandırmanın yeri ve gerekliliğinin, gitar öğrencilerinin perspektifi bağlamında yeniden düşünülmesine olanak sağlanmaktadır. Üçüncü olarak araştırma bulguları, konunun devinimsel bir teknik gibi görünmesine karşın, güçlü duyuşsal özelliklerin işe koşulduğunu da ortaya koyması açısından özgündür.

Tüm bu bilgiler ışığında, bu araştırma müzik öğretmeni adaylarının gitarada sol elde parmak numarası (pn) kullanımına ilişkin görüşleri keşfetmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın alanyazındaki önemli bir eksikliği gidereceği beklenmektedir. Dolayısıyla yapılması planlanan bu araştırma gitar eğitimi çevresi için özgün ve önemli bir çalışma olarak değerlendirilmektedir.

1.2. Sınırlılıklar

Araştırmanın yönetsel ve kavramsal sınırlılıkları bulunmaktadır. Yönetsel sınırlılıklara bakıldığında nitel içerik analizi ile verilerin yorumlanmasında, araştırmacıların kendi deneyimlerine dayanan bakış açıları bir sınırlılık olarak görülebilir. Ayrıca gitarada sol elde parmak kullanımı, güzel sanatlar öğrencilerinden, konservatuvar öğrencilerine kadar, özengen eğitimden mesleki eğitimin farklı yaş düzeylerine kadar farklılıklar içeren özellikler taşıyabilir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarından oluşan örneklem de bir sınırlılık olarak görülmektedir.

Kavramsal sınırlılıklara bakıldığında araştırmada da vurgulandığı gibi, konuya ilişkin kavramsal olarak farklı ifadelerden yararlanılmaktadır. Bu araştırmada gitarada sol elde parmak numarası kullanımı ifadesiyle sınırlandırılan olgu, gitar çalarken sol elin klavye üzerinde hangi parmağın nereye, hangi durumda basması gerektiğine işaret eden bilgiyi temsil etmek üzere kullanımla sınırlıdır.

Araştırmanın bir sınırlılığı da cinsiyet değişkenine ilişkindir. Sadece erkek katılımcıların görüş belirttiği araştırmada cinsiyet değişkeni itibarıyla bu konuda sınırlı bir boyutun temsil edildiği söylenebilir.

2. Yöntem

Araştırmanın yöntemi, bu yöntemin seçilme gerekçeleri, veri toplanma ve analiz süreci alt başlıklarda ayrıntılı şekilde sunulmuştur.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma gitar çalma yaşantısı içinde olan müzik öğretmeni adaylarının, parmak numarası yazma ve parmak numarası yazılmış olan eserleri çalma durumları hakkındaki görüşlerinin alınarak, bu yaşantının onlar tarafından nasıl görüldüğünü, neleri hissedildiğini keşfetmek amacıyla yapılmaktadır. Bundan dolayı fenomenolojik bir nitel araştırma olarak tasarlanmıştır. Bu seçimin gerekçesi, araştırmada müzik öğretmeni adaylarının yaşadığı deneyimin temel yapısının betimlenecek olması (Merriam, 2013, s. 25) ve düşünce ile davranışların belli bir bağlama dayalı olarak yorumlamacı bir bakışla (Glesne, 2015) ele alınmasıdır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma konusundan dolayı amaçlı örneklem yöntemiyle bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adayları, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubu, Balıkesir Üniversitesi (n=11), Bursa Uludağ Üniversitesi (n=2), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (n=1) ve Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (n=1) Müzik Öğretmenliği programlarındaki müzik öğretmeni adayları ile sınırlıdır.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Katılımcı	Sınıf Düzeyi	Yaş	Cinsiyet	Lise Mezuniyeti	Gitar çalışma geçmişi (yıl)
K1	4	24	Erkek	Genel Lise	13
K2	1	19	Erkek	Güzel Sanatlar Lisesi	6
K3	3	24	Erkek	Genel Lise	9
K4	1	20	Erkek	Genel Lise	5
K5	4	25	Erkek	Genel Lise	19
K6	4	25	Erkek	Güzel Sanatlar Lisesi	10
K7	4	25	Erkek	Genel Lise	7
K8	4	24	Erkek	Genel Lise	9
K9	3	21	Erkek	Güzel Sanatlar Lisesi	7
K10	2	22	Erkek	Genel Lise	6
K11	1	20	Erkek	Genel Lise	2
K12	3	22	Erkek	Güzel Sanatlar Lisesi	8
K13	3	23	Erkek	Genel Lise	9
K14	4	22	Erkek	Güzel Sanatlar Lisesi	8

Tablo 1 incelendiğinde her sınıf düzeyinin temsil edildiği, yaş çevresinin 19 ve 25 yaş olarak dağıldığı, cinsiyet değişkenine göre sadece erkek katılımcıların olduğu, lise mezuniyetinde müzik öğretmenliği programlarının öğrenci kaynağı olarak hem genel lise hem de güzel sanatlar liselerinin temsil edildiği, gitar çalışma geçmişine bakıldığında ise 2 yıl ve 19 yıl arasında deneyim çeşitliliğinin dağıldığı görülebilir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonu'nun 12/11/2020 tarihli kararı ile veriler toplanmıştır.

Araştırmada amaçlı örnekleme yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bu araştırma fenomenolojik bir çalışma olduğu için, Berg ve Lune'nun (2015, s. 139) belirttiği gibi "katılımcıların bakış açılarını anlamak ya da katılımcıların olgu veya olaylara nasıl anlamlar yüklediklerini öğrenmek istediklerinde, görüşme yapmak faydalı bir yöntem olacaktır". Görüşmede anlık sonda gereksinimlerine cevap verebilmesi ve daha derinlikli sorgulama olanakları sunması açısından, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği benimsenmiştir. Aynı zamanda müzik öğretmeni adaylarına yöneltilen soruların, farklı algılamalara ilişkin duyarlılığı yansıtmaya olanağına (Gubrium ve Holstein, 2003'den aktaran Berg ve Lune, 2015, s. 137) karşı da yarı-yapılandırılmış görüşme kontrol olanakları sunmaktadır. Görüşmeler sırasında ses kaydı yapılmış, ses kayıtları yazılı metinlere dönüştürülmüş ve veri analizine uygun hale getirilmiştir. Görüşmelere tüm katılımcılar gönüllülikle katılmış ve araştırma Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonu tarafından Kasım 2020 tarihinde onaylanan etik onay belgesi alınarak gerçekleştirilmiş; bu konuda katılımcılar bilgilendirilmiştir.

Araştırmanın amacına hizmet etmek üzere yapılan görüşmeler için açık uçlu olarak aşağıdaki sorular hazırlanmış ve bu sorulara cevap aranmıştır:

- Gitar çalışmalarınızda parmak numarası yazma gereksinimi duyuyor musunuz?
- Yazılı bir parmak numarasını değiştirme gereksinimi duyuyor musunuz? Duyuyorsanız hangi durumlarda?
- Parmak numarası yazma konusunda kendinizi ne kadar yeterli görüyorsunuz?
- Gitar çalışmalarınızda parmak numarası yazılmış eserleri çalarken ne hissediyorsunuz?
- Gitar çalışmalarınızda parmak numarasını kendiniz yazdığınızda ne hissediyorsunuz?
- Parmak numarası yazma konusunu önemsendiğini düşünüyor musunuz?
- Parmak numarası yazmayı nasıl öğrendiniz?
- Parmak numarası yazma konusunda pratik olduğunuzu düşünüyor musunuz?
- Gitar çalışmalarınızda parmak numarası yazmayı herhangi bir eğitimci size öğretti mi?
- Parmak numarası yazma konusunda kendinizi geliştiriyor musunuz?
- Parmak numarası yazma konusunda eğitimciniz size bir görev/sorumluluk verse ne hissedersiniz?

2.4. Verilerin Analizi

Yazılı hale getirilen, görüşme dökümleri, görüşme yapılan katılımcılara yazılı metin şeklinde gösterilmiş ve katılımcı teyidi (Başkale, 2016) alınmıştır. İç geçerlik adına yapılan bu uygulama ile tüm katılımcıların içeriği onayladığı belirlenmiştir. Analize eldeki verilerin önce kodlanmasıyla başlanmış; daha sonra kodlar kategorilerle birleştirilmiştir. Görüşmelerde sorulan sorulara ilişkin cevaplar sonda sorularla alındığı gibi, başka soruların cevapları farklı sorularda da gelmiştir. Soru sayısından bağımsız bir kodlama süreci yürütülmüştür. Kodlama sonrasında ortaya çıkan bulgulara göre kategoriler arası yatay veya hiyerarşik ilişkiler de tartışılmıştır. Yorumlamada olabildiğince öz bir tanımlama/kavramsallaştırma süreci yürütülmüştür. Bu gereksinimden dolayı veri analizi uygulanırken Miles-Huberman yaklaşımından (Baltacı, 2017) yararlanılmıştır. İçsel tutarlık bağlamında inandırıcılığın arttırılması için yine Miles-Huberman'ın önerisi olan iki araştırmacı arasındaki kodlama uyumuna bakılmış; görüş birliği ve görüş ayrılığına neden olan kategori ve maddeler tekrar tartışılmıştır. Ayrıca toplamda üç uzmanın görüşü Miles-Huberman'ın güvenilirlik formülü (Baltacı, 2017) ile hesaplanmıştır. Uzmanlar arasındaki güvenilirliğe bakılarak, güvenilirliğin %94,5 olduğu belirlenmiştir. Güvenirlik hesaplamasının %80'in üzerinde sonuç vermesi yeterlidir ve kodlamanın tutarlı olduğunu göstermektedir (Arastaman ve diğerleri, 2018).

Araştırma fenomenolojik bir çalışma olmasından dolayı, analizde de sadece ortaya çıkan görüşlerin çeşitliliği ile ilgilenilmiştir. Ancak nitel analizin doğasını koruyarak, kodların nicel dağılımları da tablolar içinde bulunma yoğunluklarına göre doğrudan frekans olarak çevrilmiş ve paylaşılmış ve yorumlamada gereksinim duyulduğunda, kodların dağılım yönü de vurgulanmıştır. Ortaya çıkan tüm bulguların önemli olduğu ve araştırmanın yürütüldüğü olgu hakkında bilgi vereceği düşüncesiyle, bazı kodlar frekans sıklığına vurgulanmadan ele alınmış ve yorumlanmıştır. Nitel araştırmalarda sayıların bulguların sunumuna entegre edilerek, sayıların değil anlatımın temel alınması ve sayıların anlatıyı güçlendirmesi amacıyla kullanılması ilkesi (Sandelowski, 2001) akılda tutulmuştur.

3. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde bulgular, tablolar halinde verilmiştir. Aynı zamanda kodlara ilişkin örnek katılımcı ifadeleri de ilgili tabloların altında sunulmuştur. Katılımcılar örneğin birinci katılımcı için K1 kısaltması gibi kodlanarak sunulmuştur.

Tablo 2

Yazılmış Olan Pn ile Çalmaya Yönelik Duyuşsal Boyut

Pn ile çalmaya yönelik olumlu duyuşsal boyut	f	Pn ile çalmaya yönelik olumsuz duyuşsal boyut	f
Rahatlık	10	Kaçınma	5
Mutluluk	6	Zorlanma	4
Direnme	5	Umursamazlık	3
Zorlanırsam faydalanırım	4	Çalarken kaygı	2
Başarı	3	Zorlanınca başarısızlık	1

Parmak numarası yazılmış notalarla çalmaya yönelik duyuşsal boyutta, olumlu ve olumsuz kodlar ortaya çıkmıştır. Tablo 2’de görüleceği gibi bireysel çalgısı gitar olan öğretmen adayları olarak ağırlıklı rahatlık kodunu oluşturarak konfor hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu kodla uyumlu görünen şekilde de çeşitli ifadeler mutluluk olarak kodlanmıştır. Bu iki koda bakıldığında, pn ile çalmaya yönelik olumlu bir duyuşsal eğilim de ortaya çıkmıştır. Diğer olumlu duyuşsal kodlara bakıldığında direnme, zorlanırsam faydalanırım, başarı kodlarıyla öğretmen adaylarının ifadeleri temsil etmektedir. Ortaya çıkan bir diğer kod ise “direnme” kodudur. Karşılaştıkları zor bir durumla mücadele etme, pes etmeme eğilimini temsil eden “direnme” kodunun varlığı, pn yazılmış notaların çalınmasının bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adayları için bir mücadele alanı yarattığı anlamına gelebilir. Başka bir ifadeyle müzik öğretmeni adayları, pn yazılmış notaları çalmak için kendilerini zorluğa karşı direnme halinde bulduklarını ifade etmektedirler.

Bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmen adaylarının belirtilen bir duygu da başarı koduyla olumlu duyuşsal bir olguya işaret etmektedir. Bir diğer olumlu duyuşsal olgu ise zorlanırsam faydalanırım koduyla temsil edilmektedir. İlgili kod, bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının zorlayıcı deneyimleri, olumlu bir çıkışı dönüştürme konusunda, fayda sağladıkları bir eğilimin varlığına işaret etmektedir. Zorlanırsam faydalanırım kodunun varlığı, diğer olumlu kodlarla birlikte ele alınırsa daha anlamlı olabilir. Gitar çalınmasında zorluğa karşı direnme eğilimi ile kendilerini rahat hissetmeleri, başarı ve mutluluk duygularının varlığı, öğrenmeye yönelik inada ve öğrenmeden kaynaklı mutlu olmaya dönük bir farkındalığa işaret edebilir. Zorluklara direnmenin yanında zorluklardan fayda sağlama olgularının varlığı, gitar eğitiminde pn yazılı notalarla çalmaya çalışmanın, yüksek öz yeterlik düzeyi taşıyan, öz düzenlemeci kimliklere sahip öğretmen adayları ile ilişkilendirileceğini ifade edebilir.

Çalarken pn yazılı notalarda başarı duygusuna işaret edilmesi önceki iki kodla da bağlantılı olabilir. Mutlulukla da birlikte ele alınırsa başarı duygusunun vurgulanması, bireysel çalgısı gitar olan öğretmen adaylarının aynı zamanda pn notaları çalmayı neden bir mücadele alanı olarak ifade ettiklerini de açıklayabilir. Buna göre denebilir ki, gitar çalmada parmak numaralarına uymak zorlayıcı ve sonucunda başarı ve mutluluk duygusunu doğuran bir deneyim alanıdır. Dolayısıyla pn yazılmış notaları çalmaya çalışma eyleminin, gitar eğitimcisi adaylarının, geliştirici özellikleri olan ve başarı ile mutluluk duygularının ortaya çıkmasına katkı sağlayan bir kendini gerçekleştirme alanı olarak tanımlandığı söylenebilir.

Rahatlık: “...daha rahat oluyor benim için. Çaldığım şeyden keyif alıyorum. Biraz hazıra konmuş gibi oluyor.” K7

Mutluluk: “Yazımına uygun çaldığım zamanda eser güzel bir şekilde ortaya çıkar, keyif alırım.” K5

Direnme: “Ben bu konuda sıkıntı yaşadığım için bu beni mutlu eder. Eksik olduğum bir konuyu geliştirme şansı vermiş olur bana.” K.4

Başarı: “...hissedilen “çoğunlukla başarı duygusu” oluyor.” K3

Zorlanırsam faydalanırım: “Zorlandığım yerlerde parmak numaralarından yardım alıyorum.” K8

Bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmenleri, pn yazılmış eserleri çalmada yukarıda görülen olumlu duyuşsal kodların yanında olumsuz duyuşsal özellikleri taşıyan görüşlerini temsil eden kodlar da üretmişlerdir. Bu kodlara bakıldığında kaçınma, zorlanma, umursamazlık, çalarken kaygı, zorlanınca başarısızlık şeklinde etiketlendikleri görülebilir. Tablo 2’de ortaya konan duyuşsal boyuta ilişkin olumsuz kodlara bakıldığında “kaçınma” kodunun, direnmenin aksine pn yazılmış notalarda çalarken bu parmak numaralarına uymaktan kendini alıkoyma anlamına geldiği söylenebilir. Karşılaşılan zorluk karşısında pes etmeye işaret eden bu ifadeler, çalarken pn kullanımında özensizlik ve kolayca kaçma davranışlarının varlığına işaret edebilir. Bu kod, müzik öğretmeni adaylarının gitar çalarken, yazılmış parmak numaralarına uyum sağlamaya çalışmalarının onlarda zorlandıkları duygusunu doğurduğunu göstermektedir.

Katılımcılardan bazılarının gitar çalarken pn yazılmış olmasını umursamamaları umursamazlık koduyla temsil edilmektedir. Bu duyuşsal niteliğin varlığı, konuya ilişkin zayıf bilişsel farkındalığa işaret edebilir. Çalgı

yaşantısında olumsuz duyuşsal özelliklerden biri olarak ele alınan ve kaygı koduyla belirlenen nitelik, pn yazılmış notaları çalmaya çalışmanın bir kaygı kaynağı olarak hissedildiğini göstermektedir. Zorlandığını belirten gitar eğitimci adaylarından bazıları başarısızlık duygusunun zorlandıkları zaman ortaya çıktığını belirterek zorlanınca başarısızlık kodunu oluşturmuşlardır.

Bu olumsuz duyuşsal kodları temsil eden örnek ifadeler aşağıda sunulmuştur.

- Kaçınma: “Yaptığım şey yanlıştır düşüncesiyle yazmayı bırakıyorum, boşuna uğraşmak istemiyorum, zamanımı boşa harcamak istemiyorum.” K4
Zorlanma: “Özellikle teorik eğitime yeni başlayan bir öğrenci olduğum için parmak numarası beni gerçekten zorluyor. Çünkü ne yapacağımı bilmiyorum.” K4
Umursamazlık: “Genel olarak açıkçası parmak numaralarına dikkat etmiyorum.” K8
Çalarken kaygı: “İnişli çıkışlı pasajlarda hangi parmağımı nereye koyacağımı şaşırıyorum, benim için çok büyük bir sıkıntı.” K4
Zorlanınca başarısızlık: “Zorlandığım zamanlar başarısızlık duygusu hissediyorum.” K3

Tablo 3

Pn Yazmaya Yönelik Duyuşsal Boyut

Pn yazmaya yönelik olumlu duyuşsal boyut	f	Pn yazmaya yönelik olumsuz duyuşsal boyut	f
Yazmada mutluluk	5	Yazmada kaygı	5
Gelişim inancı	5	Yazmada zorlanma	3
Yazmada başarı	5	Yazmadan vazgeçme	2
Yazılmazsa yardım arayışı	4		
Yazmada çaba	3		
Yeterlik kaynağı olarak yazma	2		

Tablo 3’te, bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının pn yazmaya dönük duyuşsal yaşantılarının Tablo 2’ye benzer şekilde, yine olumlu ve olumsuz duyuşsal nitelikleri ortaya çıkmıştır. Tablo 3’e bakıldığında pn yazmada duyuşsal boyutun, öncelikli olarak yazmada mutluluk ve yazmada gelişim inancı kodlarıyla ortaya çıktığı görülebilir. Pn yazmanın, pn yazılmış eserleri çalmayla benzer şekilde (Tablo 2) öğretmen adayları için bir mutluluk kaynağı olduğu söylenebilir. Gelişim inancı kodu ise öğretmen adaylarının pn yazma deneyimini bir mücadele ve kendini gerçekleştirme alanı olarak gördüklerine ve pn yazmanın kendilerini geliştireceğine yönelik bir inanç taşıdıklarına işaret etmektedir. Gelişim inancı kodu, Tablo 2’de görülen direnme kodu birlikte ele alındığında, pn konusunun genel olarak bir gelişim unsuru şeklinde algılandığı söylenebilir.

Öğretmen adayları tarafından bir diğer kod yazmada başarı olarak üretilmiştir. Pn yazma konusunda eğer yazabilirse kişinin kendini başarılı hissetmesine yönelik bir duyuşsal niteliği içeren yazmada başarı, öz yeterlik boyutunun varlığını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca pn yazma eylemi başarı duygusu üreten bir mücadele alanı veya gitar eğitimcisi olarak bir kendini gerçekleştirme alanı olarak düşünülürse, kişinin kendini adayacağı bir çalışma ortamı olarak da özellikle içsel motivasyonla ilişkili bir etken olarak ele alınabilir.

Öğretmen adaylarının pn yazmaya yönelik yazılmazsa yardım arayış koduyla temsil edilen, yazmaya yönelik yetersizlikte yardım aramaları, olumlu bir duyuşsal eğilim olarak görülebilir. Zorluklarla ilintili bir diğer kod yazmada çaba olarak belirlenmiştir. Pn yazarken zorlansalar dahi, pes etmemeye ve yazmada zorluklara karşı inatçılığı gösteren bu kod da öz yeterlik duygusuna işaret edebilir. Eğer yazılmazsa yardım arayışı ve yazmada çaba kodları birlikte düşünülürse, öğretmen adaylarının pn yazma konusunda kendi farkındalıklarına işaret eden durumlarını değerlendirip yardım arayışına girmeleri konusunda öz düzenlemeci özellikler de taşıdıkları söylenebilir. Kısaca gitar eğitimi alan müzik öğretmeni adayları pn yazma konusunda olumlu olduğu değerlendirilen bir durum olarak zorluklara karşı çözüm üretme ve direnme eğilimi taşır görünmektedirler.

Tabloda bir diğer duyuşsal kod yeterlik kaynağı olarak yazma şeklinde belirmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının pn yazabildiklerinde kendilerini yeterli hissedeceklerine işaret eden bu kodun ortaya çıkmış olması, müzik öğretmeni adaylarında pn yazmanın bir yeterlik göstergesi olarak görüldüğünü düşündürmektedir. Bu kod ve yazmada başarı kodu birlikte ele alınırsa, pn yazmanın müzik öğretmeni adaylarında hem başarı hem de yeterlik duygusu ürettiği görülebilir. Bu bağlamda müzik öğretmeni adaylarında pn yazmaya ilişkin öz yeterlik özelliklerinin varlığı da belirlendiği söylenebilir.

Bu olumlu duyuşsal özelliklerin yanında, yazmada kaygı, yazmada zorlanma ve yazmada vazgeçme kodları olumsuz duyuşsal olguların varlığını göstermektedir. Buna göre Tablo 3’ten pn yazmanın bazı müzik öğretmeni adayları tarafından bir kaygı kaynağı olarak görüldüğü; aynı zamanda bir zorlanma alanı olduğu ve olasılıkla bu iki olumsuz duygudan dolayı da, pn yazmadan vazgeçme eğilimi taşıdıkları anlaşılabilir.

Yazmada mutluluk: “Hangi parmağın hangi pozisyonda rahat olacağını düşünüyorum, mutluyum, keyifli oluyor.” K6
Gelişim inancı: (Pn ile çalmak zorundaysam) ben bu konuda sıkıntı yaşadığım için bu beni mutlu eder. Eksik olduğum bir konuyu geliştirme şansı vermiş olur bana. K4
Yazmada başarılı: Yapmam gereken bir şeyse oturup yazmaya başlarım, başka seçeneğim yok. Kendimi başarılı hissederim. K6
Yazılmazsa yardım arayışı: Ortada duruyorum ne tarafa gideceğimi bilmiyorum. Bana yol gösteren biri lazım. K4
Yazmada çaba: Bazı parçalarda parmak numarası olmuyor kendim yazmak zorunda kalıyorum. K10
Yeterlik kaynağı olarak yazma: Üzerine parmak numarası yazmak sanki eser bestelemişim, bir şey biliyormuşum havası uyandırıyor bende. Az buçuk bir şey biliyorum ben de bir şey yaptım bu dünyada duygusunu hissediyorum. K9
Gelişim inancı: Ne kadar çok eser çalmaya başladım o zaman daha rahat yazmaya başladım. K6
Yazmada kaygı: Genelde tedirgin hissediyorum. Çünkü doğru mu yaptım yanlış mı yaptım düşüncesiyle yoruyorum kendimi. K4
Yazmada zorlanma: Zorlanıyorum. Hiç yazmadım desem yeridir, çok fazla yazmadım. K7
Yazmadan vazgeçme: Aslında bir nevi kendi kendime öğrendim. Ama bu benim enstrümanıma olan sevgi ve hevesimi kırdı. Çünkü çok fazla hata yaptım ve başa döndüm. Bu beni biraz müzikten soğuttu açıkçası. K4

Tablo 4
Yazmada Yeterlik İnancı

Pn yazmada yeterlik inancı	f
Uzun zaman alır	12
Yetersizim	6
Yeterliyim	5
Kısmen yeterliyim	3

Tablo 4’te görülen yazmada yeterlik inancı kategorisinde, öğretmen adaylarının çoğu uzun zaman alır kodunu üretmişlerdir. Buna göre öğretmen adayları pn yazmanın hızlıca yapılamayan, uğraştırıcı, dolayısıyla görece zor bir eylem olduğuna yönelik bir inanç taşımaktadırlar. Diğer kodlara bakıldığında ağırlıkla yetersizim kodunun öne çıktığı görülebilir. Bu kodla uyumlu şekilde diğer yeterlik inancı eğilimleri kısmen yeterliyim ve yeterliyim kodlarıyla temsil edilmiştir. Bu dağılımlara göre müzik öğretmeni adaylarının arasında kendini yeterli görenlerin varlığı gözlenmekle birlikte, genel olarak yetersizlik inancının öne çıktığı söylenebilir. Tüm öğretmen adaylarının pn yazmayı uğraştırıcı veya zaman alıcı bir eylem olarak tanımlamaları, yetersizlik veya kısmen yeterlik etkenlerinin belirmesiyle uyumlu bir bulgudur. Kısaca Tablo 4’te üretilen tüm kodlara birlikte bakıldığında, öğretmen adayları pn yazmaya yönelik yeterli oldukları konusunda çekimser bir görüntü sergilemektedirler.

Uzun zaman alır: Kesin pratik olduğumu söyleyemem. Direkt bu gelir, bu şekil olur diyemem. Parçayı önce deşifre ederim, tamamladıktan sonra daha kolay benim için nasıl olabilir diye düşünürüm. Zamanımı alır. K10
Yeterliyim: Bu konuda kendimi yeterli seviyede görüyorum diyebilirim. K2
Yetersizim: İyi değilim. Baştan aşağı bir parçayı yazmadım. Yetersiz görüyorum. K7
Kısmen yeterliyim: Bir yere kadar kendim yaparım. K11

Tablo 5
Pn Yazma Gereksinimi

Pn yazma gereksinimi	f
Ergonomi için değişiklik yapma	12
Uyum gösterme	8
Gereksinim var	6
Kısmen gereksinim var	2
Gereksinim yok	5
Deşifrede gereksinim	2
Ton üretiminde gereksinim	2
Ezberde gereksinim	1

Bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmenliği adayları Tablo 5’te görüleceği gibi, pn yazmaya yönelik gereksinimlerinde ergonomi için değişiklik yapma koduyla, pn yazmada değişiklik yaptıklarını bunu da ergonomi beklentisiyle, başka bir ifadeyle çalmak kolaylığını arttırmak amacıyla yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 5’te görülen uyum gösterme kodu, müzik öğretmeni adaylarının, pn değiştirmeye gereksinim duymadan, yazılan parmak numarasına uymaya çalışmalarını temsil etmektedir. Bu kod, Tablo 2 ve Tablo 3’teki zorluklara karşı direnmeye yönelik eğilimlerle birlikte bakıldığında, müzik öğretmeni adaylarında, pn yazılmış eserlerde yazılı olana uyarak zorluktan kaçınmayan olumlu bir eğilimin izi olarak ele alınabilir.

Tablo 5'teki gereksinim var ve gereksinim yok kodlarına bakıldığında ise görüleceği gibi müzik öğretmeni adayları açık bir fikir birliğinde değildir. Benzer şekilde kısmen gereksinim var kodu da fikir birliğine işaret etmemektedir. Buna göre pn yazmanın gitar çalma ilkelerine göre temel bir zorunluluk olduğu fikri kabul edilirse, müzik öğretmeni adaylarında, gitar eğitiminin çıktılarını uymayan bir görüşün var olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmeni adaylarından bazılarının pn yazma gereksiniminde durumsal değerlendirmeler yaptıkları da Tablo 5'te sunulan deşifrede gereksinim ve ezberde gereksinim kodlarından anlaşılabilir. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının, deşifre sürecinde ve ezberleme yaparken pn yazmaya gereksinim duyduklarını ifade ederek, pn yazmanın aynı zamanda bir strateji olduğuna yönelik görüşlerini de gösterdikleri söylenebilir.

Tablo 5'te üretilen tüm kodlara bakıldığında müzikal bir beklentinin temsil edildiği ton üretiminde gereksinim kodu da dikkat çekmektedir. Tablo 5 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının pn yazmayı çoğunlukla bir ergonomi kaynağı olarak görerek, müzikal sonuçlara olan etkisini gözden kaçırdıkları söylenebilir. Ancak aralarında pn yazmanın müzikal performansına olan olumlu katkılarına dikkate alan müzik öğretmeni adaylarının da varlığı söz konusudur. Eğer pn yazmanın temelde müzikal bir gereksinim olduğu kabul edilirse, müzik öğretmeni adaylarında önemli bir bilişsel boşluk veya eksiklik bulunduğu dile getirilebilir.

- Ergonomi için değişiklik yapma: Baktığımda saçma geliyorsa, zor oluyorsa değiştiriyorum tabi ki. Maksat kendim çalabilmem değil mi? Baktım elim garip bir şekil almış ya da sonraki notaya rahat bir şekilde ulaşamıyorum o zaman değiştiriyorum. K9
- Uyum gösterme: Hayır (Pn değiştirmeye gerek) duymuyorum. Var olan parmak numaralarına uymaya çalışıyorum. K6
- Gereksinim var: Zorlandığım uğraşıp da yapamadığım pasajlarda acaba yanlış mı yapıyorum deyip kontrol ettiğim zaman parmak numarası yazma gereği duyuyorum. K1
- Kısmen gereksinim var: Tabi bazı yerlerde duyuyorum. Notasyonda yazmadığı durumlarda. Ama genel olarak duymuyorum. K8
- Gereksinim yok: Notaya bakınca hangi parmağımı basacağımı görebildiğim için yazmıyorum. K11
- Deşifrede gereksinim: Çok fazla duyuyorum. Rahat bir şekilde deşifre yapamıyorum. K4
- Ezberde gereksinim: Notasyonda yazmıyorsa aklımda kalması için yazıyorum. K7
- Ton üretiminde gereksinim: ...tımsal kaygıdan dolayı özellikle parmak numarası yazmaya gerek duyuyorum. K14

Tablo 6

Pn Yazmayı Önemseme Eğilimi

Yazmayı önemseme eğilimi	f
Öğrenmeyi önemsemiyorum	12
Önemsenmeli	9
Önemsiyorum	8
Önemsemiyorum	6
Önemseniyor	4
Önemsenmiyor	2
Öğretimi önemsenmiyor	2

Tablo 6'da görüleceği gibi öğrenmeyi önemsemiyorum kodunda gözlemlenen yoğun dağılım öncelikli olarak dikkat çekmektedir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının tümü pn yazmayı öğrenmeye yönelik bir ilgi veya isteklerinin olmadığını ifade etmektedirler. Bu eğilimin ortaya konmuş olması, gitar çalmada pn önemi ve katkılarına yönelik yeterince bilgilendirilmemle ilgili olabilir. Ayrıca pn yazmayı öğrenmeyi önemsememe eğiliminin keşfedilmesi, gitar eğitmeni yetiştirilmesinde dikkat çekici bir eksikliğin varlığını ortaya koymaktadır. Bu koda ilişkin bir diğer değerlendirme ise, duyuşsal bir etkenden çok, öğrenmeye yönelik eğilimlerini öz değerlendirmeci bir şekilde ele aldıklarına işaret eden üst bilişsel bir boyutu temsil edebileceği görüşüdür. Dolayısıyla Tablo 6'da sunulan diğer kodlar yorumlanırken, öğrenmeye yönelik ilgisizliğin pn yazmayı önemsemekten, özellikle üstbilişsel bir farkındalık açısından farklı olduğu da akılda tutulmalıdır.

Müzik öğretmeni adayları önemsenmeli kodunu üreterek, pn yazmanın önemsenmesi gerektiğine yönelik inançlarını sergilemişlerdir. Bu kodun üretilmesi gitar eğitimi açısından olumlu bir görüntü olmakla birlikte, ilk bakışta öğrenmeyi önemsememe koduyla çelişir görünmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının hem pn yazmanın önemsenmesi gerektiğine yönelik görüş belirtip, hem de pn yazmayı öğrenmeye yönelik ilgisizlikleri, bu konuda zihinsel bir karmaşıklığa işaret etmektedir. Bunun bir nedeni, sorulan soruya bağlı olarak müzik öğretmeni adaylarının bu konuda ilk defa bu araştırma kapsamında düşünmeleri olabilir. Başka bir bakış açısıyla ise bu bir çelişki olmayabilir. Eğer öz değerlendirme yapıldığı düşünülürse, pn yazmanın önemsenmediği ancak öğrenmek için yeterince çaba gösterilmediğine yönelik bir anlam da belirebilir. Böyle bir anlamın pn yazmanın önemsenmesinde olduğu gibi, gitar eğitimi açısından olumlu bir görüntü sergilediği söylenebilir. Bu geniş dağılım gösteren kodla birlikte önemsenmiyor kodu da benzer bir eğilimin içerisinde kabul edilebilir. Pn yazmanın başkalarının önemsenmediğine yönelik görüşler, konunun önemli olduğuna yönelik bir farkındalığa işaret etmesi bağlamında

olumlu bir görüntü olarak yorumlanmakta, öğretmen adaylarında aslında konunun önemine ilişkin bir farkındalığa işaret etmektedir.

Pn yazmanın önemsenmesine yönelik olarak önemsiyorum ve önemsemiyorum kodlarına bakıldığında, pn yazmanın önemsenmesine yönelik olumlu durumun yanında, müzik öğretmeni adaylarının konuyu önemsemediklerine yönelik ifadeleri, üzerinde durulması gereken olumsuz bir durum olarak değerlendirilebilir.

Tablo 6’da başkalarınca pn yazmanın önemsenme durumunu temsil eden önemseniyor koduyla, müzik öğretmeni adaylarının başka gitarcuları da gözlemleyerek, onlarda pn yazma alışkanlıklarını değerlendirdikleri anlaşılabilir. Dolayısıyla önemsemiyorum gibi olumsuz bir kod belirmiş olsa da, pn yazma konusunda gözlem ve değerlendirme yapan başka bir ifadeyle bilgi kaynağı arayışında olan müzik öğretmeni adaylarının varlığı da söz konusudur. Buna göre, pn yazma konusunda görece sınırlı düzeyde bir farkındalığın da olduğu söylenebilir.

Bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının ortaya koyduğu öğretimi önemsenmiyor kodu, pn yazma konusunda eğitimcilerin görevine dikkat çekmekte ve eğitimcilerin olumsuz tutumlarını öne çıkarmaktadır. Başka bir ifadeyle müzik öğretmeni adayları pn yazmaya ilişkin olarak, eğitimcilerin sorumluluklarına da dikkat çekmektedirler.

- Öğrenmeyi önemsemiyorum: Benim için çok öncelik olmadığı sadece zorunluk anlarında yaptığım için o kadar geliştirip üstüne düşeceğim bir alan değil. K10
Önemsenmeli: Tabii önemli bence. Çünkü doğru çalmayı direkt etkiliyor. K8
Önemsemiyorum: Önemli bir şey ama ben önemsemiyorum. K3
Önemsiyorum: Tabii ki de (önemsiyorum), önemli olduğunu düşünüyorum. K2
Öğretimi önemsenmiyor: Parmak numarasının öğretime gereken değerin verilmediğini düşünüyorum. K4
Önemseniyor: Genel olarak önemsendiğini düşünüyorum. K10
Önemsenmiyor: ... okulda diğer arkadaşlarının çoğu dikkat etmiyor. K12

Tablo 7

Pn Yazmada Bilgi Kaynağı

Pn yazmada bilgi kaynağı	f
Rehbersizlik	9
Eserleri incelemek	6
Eğitimci	7
Deneme yanılma	8
Başkalarından öğrenme	1

Müzik öğretmeni adaylarının pn yazmadaki bilgi kaynaklarına ilişkin kodların görüldüğü Tablo 7’de ortaya konan rehbersizlik kodu, gitar eğitimcisi adayı da olan müzik öğretmeni adaylarının kendilerini günlük gitar yaşantılarında yalnız gördüklerini göstermektedir. Araştırma açısından bu olumsuz görüntünün, eğitimcilerin pn yazmadaki işlevlerine, ağırlıklarına ve öğrencilerdeki görev algılarına ilişkin önemli bir bulgu olarak öne çıktığı söylenebilir.

Tablo 7’de rehbersizlik kodunun görünmesi dışında müzik öğretmeni adaylarının bilgi kaynakları olarak eserleri incelemek, eğitimci, deneme yanılma ve başkalarından öğrenme kodlarını üretmişlerdir. Bu kodlara bakıldığında eğitimcilerin bilgilendirmesini temsil eden eğitimci kodu doğrudan bir bilgi kaynağı olarak görülebilecekken, diğer kodların bilgi kaynağına bağlı stratejiler olarak da görülebileceği söylenebilir. Müzik öğretmeni adaylarından bir kısmı eğitimcilerinin pn yazma konusunda bir bilgilendirme yaptıklarını eğitimci kodunu üreterek ortaya koymaktadırlar. Bununla birlikte rehbersizlik koduyla eğitimci koduna beraberce bakıldığında, bazı eğitimcilerin zaman içerisinde pn yazma konusunda bilgilendirme yapmalarına karşın, müzik öğretmeni adaylarının rehbersiz oldukları duygusunun kırılmadığı düşünülebilir.

Parmak numarası yazmada bilgi kaynakları olarak çeşitli stratejilerin kullanımı da Tablo 7’de eserleri inceleme, deneme yanılma ve başkalarından öğrenme kodlarıyla görülebilir. Düzenlenmiş basılı nota yapraklarındaki yazılmış parmak numaralarını incelemeyi ifade eden eserleri inceleme kodu, yaygın bir yaklaşım olarak daha ustaca olanın incelenmesi veya taklit edilmesi anlamına gelebilir.

Diğer bir strateji olarak deneme yanılma kodunda pn yazmada bireysel deneyimin, direnme ve çaba göstermenin de göstergesi olarak, deneyerek hata yapma bir bilgi kaynağı şeklinde temsil edilmektedir. Tablo 7’de görülen rehbersizlik kodu, deneme yanılma koduyla birlikte düşünüldüğünde, yönlendirilme gereksinimi duyan müzik öğretmeni adaylarının mecburen kendilerine dönerek, pn yazma becerilerini keskinleştirmek için deneme yanılma stratejisi kullanmış olabilecekleri de düşünülebilir. Bu tür bir eğilimin varlığı, Tablo 2 ve Tablo 3’te görülen direnme tutumları ve Tablo 6’da ortaya çıkan önemseme eğilimleriyle de uyumlu görünmekte; müzik öğretmeni adaylarının pn yazmaya yönelik çözüm arayışlarına dönük stratejileri sergilemektedir.

Bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adaylarının başkalarından öğrenme kodundan, çevrelerinde benzer gitar eğitimi yaşantısını sürdüren kişiler olarak diğer bireysel çalgısı gitar olan meslektaşlarını bir bilgi kaynağı

olarak gördükleri anlaşılabilir. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının bilgi kaynakları sınırlı görünmekle birlikte, doğrudan kaynaklar ve bilgi edinme stratejilerini içerdikleri söylenebilir.

- Rehbersizlik: Aslında bir nevi kendi kendime öğrendim. Ama bu benim enstrümanıma olan sevgi ve hevesimi kırdı. Çünkü çok fazla hata yaptım ve başa döndüm. Bu beni biraz müzikten soğuttu açıkçası. Yol gösterenim olmadı bu konuda açık söylemek gerekirse. K4
Eserleri incelemek: Şu zamana kadar çaldığım eserleri inceleyerek öğrendim. K8
Eğitimcim yönlendirdi: biraz lisedeki öğretmenim öğretti. Detaylı anlatmadı. Dersteydik kendisi yazıyordu “gel bakalım otur yanıma izle” dedi, izledik. K7
Deneme yanılma: Bilgim yok ama yavaş yavaş denerim, kendime göre yaparım deneye deneye. K7
Başkalarından öğrenme: Başkalarından göre göre öğrendim. K1

Tablo 8

Pn Yazmada Ödev Sorumluluğu

Pn yazmada ödev sorumluluğu	f
Ödev sorumluluğu	13
Ödev gereksinimi	6

Tablo 8’de pn yazmada ödev sorumluluğu kodunun üretilmesi müzik öğretmeni adaylarının, eğitimcilerinin pn yazma sorumluluğu verdiklerinde, bu görevi yerine getireceklerine yönelik bir tutumun varlığını göstermektedir. Bir diğer kod olarak ortaya çıkan ödev gereksinimi kodu ise ödev sorumluluğu kodu gibi olumlu bir eğilimi temsil ederek; müzik öğretmeni adaylarının pn yazma ödevleri verilmesi beklentisini taşıdıklarını gösterebilir. Dolayısıyla araştırmanın önemli bulgularından biri olarak, müzik öğretmeni adaylarının pn yazmaya yönelik sorumluluk alma beklentileri ve bu sorumluluğu yerine getirme kararlığı Tablo 8’de ortaya konan kodlardan anlaşılabilir.

Ödev sorumluluğu: (Eğer pn yazmak için bir sorumluluk verilirse) gerilmem, üstüme düşen neyse yapmaya çalışırım, elimden geleni yaparım. K8

Ödev gereksinimi: Daha önce kimse bana böyle bir ödev vermedi. Seve seve yaparım. Güzel olur. Yeterli değilsem bile o bana öğretecektir ya bu işin sonunda bir şey öğrenmiş olurum, keyif alırım. K9

Tablo 9

Pn Yazmada Dikkat Edilen Unsurlar

Pn yazmada dikkat edilen unsurlar	f
Ergonomik rahatlık	10
Pozisyon uygunluğu	5
Nota geçişleri	3
Ölçü ölçü ilerleme	1
Gereksiz yerlere yazmamak	1

Müzik öğretmeni adayları Tablo 9’da pn yazmada dikkat ettikleri unsurları ergonomik uygunluk, pozisyon uygunluğu ve nota geçişleri kodlarını üretirken, ölçü ölçü ilerleme kodunda strateji kullanımını da ortaya koymuşlardır.

Pn yazmada ergonomik rahatlık kodu beklenen bir durumu göstermektedir. Parmak numarasının öne çıkan yazılma gerekçelerinden birinin rahatlık olduğu akılda tutulduğunda bu kodun üretilmesi olağan görünmektedir.

Tablo 9’da görülen pozisyon uygunluğu kodu bazı müzik öğretmeni adaylarının pn yazarken, öncelikle pozisyonlar arasındaki geçiş durumuna dikkat ettiklerini; nota geçişleri kodu ise bazılarının önceliğinin notadan notaya geçişler olduğunu ifade etmektedir.

Yukarıda değinilenlerin dışında bir strateji olarak ölçü ölçü ilerleme koduyla, bir müzik öğretmeni adayı, yavaş ve dikkatlice pn yazma sürecine dikkat çekmiştir. Buna göre çok sınırlı şekilde strateji kullanımının belirmesi, pn yazmadaki kısıtlı deneyimsel ve bilişsel eksikliklere işaret edebilir. Başka bir ifadeyle, bireysel çalgısı gitar olan müzik öğretmeni adayları henüz pn yazmada yeterli deneyim kazanacak, konunun uygulamada derinleşmesini sağlayacak fırsatlarla karşılaşmamışlardır.

Tablo 9’da bir müzik öğretmeni adayı tarafından ortaya konan gereksiz yerlere yazmamak kodu, sadece gereksinim zamanında yazılması ve her notaya da pn yazılmasının anlamsız olduğuna yönelik bir görüşü temsil etmektedir. Dolayısıyla güçlü bir öz düzenleme ifadesi olarak görülen bu kodun ortaya çıkması, müzik öğretmeni adaylarında konuya ilişkin çeşitli olgunluk düzeylerinin varlığını göstermektedir. Buna göre bazı müzik öğretmeni adayları daha karmaşık üst bilişsel stratejilerin farkındayken ve öz düzenlemeci özellikler gösterirken, bazılarının bu özellikleri göstermediği ifade edilebilir.

Tüm bunların yanında Tablo 9’da görülen ergonomik rahatlık kodunun varlığı, başka bir açıdan da ele alınabilir. Buna göre müzik öğretmeni adayları, gitar çalımında parmak numarası yazmayı sadece sol elin görevi gibi görüyor

olabilirler. Ancak pn yazma aynı zamanda doğru tel seçimini de ilgilendiren daha karmaşık bir çalma ilkesidir. Dolayısıyla müzik öğretmeni adayları Tablo 9'da böyle bir kod üretmeyerek, sadece pn ile sol el işlevinin ilişkisine yönelik bir farkındalığa sahip oldukları izlenimi yaratmışlardır. Bu durum müzik öğretmeni adaylarında, konuya ilişkin yanlış veya eksik öğrenmelerin varlığına işaret etmektedir.

PN kullanımında Tablo 5'te ortaya çıkan ton üretimi kodu, düşük katılımla sınırlı tek bir müzikal boyutu vurgulamış olsa da, müzikal etkilere karşı PN'nin de etkili olduğu görüşünün temsil edilmesi açısından önemlidir. Dolayısıyla Tablo 9'da örneğin müzikal etkiyi öne çıkaran daha fazla sayıda çeşitli kodların da olması beklenebilirdi. Ancak bu konuda dikkat edilen unsurların sayıca azlığı, pn'nin müzikal etkilere katkıları hakkında bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir.

Ergonomik rahatlık: Benim için nasıl daha rahat olur, nereye ne gelmesi gerekir diye düşünerek. K10

Pozisyon uygunluğu: Bir sonraki pozisyona atlama durumunu düşünerek yazıyorum. K6

Nota geçişleri: Bastığım son notadan diğer notaya nasıl rahat ulaşabileceğim öyle yapıyorum. K9

Ölçü ölçü ilerleme: Önce baştan sona kontrol ederim, ölçü ölçü giderim. K7

Gereksiz yerlere yazmamak: ...her nota üzerinde değil, olması gereken spesifik (yerde yazılmalı). Bence aslında şöyle de bir dezavantaj var. Bazen az önce kolaylıktan bahsettim hani her notanın üzerinde ve gereksiz yerlere de yazıldığı vakit, bu sefer deşifre de biraz tembelliğe sebep olabiliyor. K13

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma gitarada sol elde parmak numarası yazımına ilişkin belirsiz olan farkındalık, eğilim, tutum gibi çeşitli etkenlerin müzik öğretmeni adaylarında bulunma durumunu keşfetmek üzere yürütülmüştür. Bu bağlamda, araştırmanın en önemli sonucu, gitar çalma yaşantılarında müzik öğretmeni adaylarının sol elde parmak numarası konusunda farkındalık sergiledikleri ve çeşitli duyuşsal özellikler taşıyarak olguyla etkileşim içinde olduklarının belirlenmesidir. Başka bir ifadeyle gitar çalmada sol elde parmak numarası kullanımına bağlı kavramsallaştırılabilir bir duyuşsal yaşantı çerçevesi ortaya çıkmıştır ve bundan sonra yapılacak yeni çalışmalar için önemli bir araştırma alanı belirlenmiştir.

Çalışmanın diğer önemli sonuçları arasında yukarıda vurgulanan önemli bulgunun çeşitli görünüşleri yer almaktadır. Bu bulgulara bakıldığında, müzik öğretmeni adaylarının pn yazma konusunda kendilerini yetersiz görme eğilimleri öne çıkmaktadır. Ayrıca pn yazma ve yazılmış pn'ye uyum sağlama eğilimlerindeki olumlu ve olumsuz duyuşsal çıktılarının çeşitliliği de öğretmen adaylarının konu hakkındaki zengin farkındalıklarına işaret etmektedir.

Araştırma sonuçlarında parmak numarası kullanımına yönelik işlev ve amaca ilişkin özellikle ergonomik gerekçelerin sunulduğu, müzikal hedeflerle ilişkisinin ise beklendiği düzeyde vurgulanmadığı dikkat çekici bir bulgudur. Aynı zamanda gitarada parmak numarası kullanımı konusunda öğrenmenin önemsenmediğine yönelik görüşler de düşünüldüğünde, müzik öğretmeni adaylarında konuya ilişkin bilişsel bir boşluğun keşfedildiği ortadadır. Buna göre müzik öğretmenlerince müzikal hedefler ile parmak numarası kullanımı arasında bir bağlantının olduğuna yönelik beklenen farkındalık bulunamamıştır. Müzik öğretmenliği adaylarının konu hakkında rehbersiz oldukları ve bilgilendirilmedikleri, bu eksikliklerin kaynağını anlamada da eğitimcilerin konuya ilişkin tutumlarına işaret etmektedir. Bunlara karşın öğretmen adaylarının konuyla ilgili sorumluluk almak istekleri de ödev sorumluluğu olarak öne çıkarak; gitar eğitimi açısından olumlu bir bulgu olarak dikkat çekmektedir.

Duyuşsal çıktılara bakıldığında, öğretmen adaylarının pn yazılmış notalarla çalışırken rahat oldukları, mutlu hissettikleri, zorluklara karşı direnme için bir amaç kaynağı olarak konuyu dikkate aldıkları, zorlandıkları bir mücadele alanı olarak görüp fayda sağladıkları ve kendilerini başarılı hissettikleri belirlenmiştir. Bu olumlu duygulara karşıt olarak ise, pn yazılmış notaları çalmaktan kaçınma, zorlanma, bu tür notalarla çalışırken parmak numarasına karşı umursamaz olma, kaygı hissetme ve zorlandıklarında başarısızlık duygusu içinde olma gibi duygular ortaya çıkmıştır.

Genel bir sonuç olarak kendilerini pn yazmada yetersiz hissetmelerinin yanında, pn yazmada olumlu bazı duyuşsal etkenlerin de varlığı belirlenmiştir. Öğretmen adayları pn yazarken mutlu olduklarını, bu deneyimin kendilerini geliştirdiğine inandıklarını, başarı duygusu hissettiklerini, yazamadıklarında yardım arayışı içinde olduklarını, çabaladıklarını ve kendilerini eğer yazarlarsa yeterli hissedeceklerini ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu zengin yazma deneyimine ilişkin unsurlar başarının önemli bir yordayıcısı olarak öz yeterlik (McPherson ve McCormick, 2006), yardım arayışı bağlamında öz düzenleme (Karabenick ve Berger, 2013), yazmanın ürettiği yeterlik duygusu bağlamında benlik saygısı (Otacıoğlu, 2017) gibi birçok kuramsal kaynakla açıklanabilir görünmektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının pn yazılmış eserleri çalmada olduğu gibi, pn yazmada da zengin olumlu duyuşsal özellikler taşıdıkları belirlenmiştir.

Araştırmanın diğer bulgularına bakıldığında öğretmen adaylarının pn yazmayı öğrenmeyi önemsemedikleri, PN yazarken öncelikle ergonomik rahatlığın öne çıktığı, pn'yi bir sorumluluk alanı olarak görerek bu konuda ödev

almak isteği taşıdıkları, çeşitli bilgi kaynaklarından faydalanmalarının yanında, genelde rehbersiz kaldıkları da ortaya çıkan kodlardan anlaşılmalıdır.

Bu sonuçlarla ilişki olarak literatüre bakıldığında iki çalışmanın öne çıktığı görülmektedir. Bu çalışmalardan ilki olan Öztutgan ve Öztutgan'ın (2018) çalışması gitarada parmak numarası kullanımı konusunda literatür taraması yapılmış bir derlemedir. Konu ile ilgili literatür durumunu “yok denecek kadar az” ifadesiyle sunan araştırmacılar, araştırmayı yapma gerekçeleri arasında bu literatür noksanlığından dolayı öncelikle ulusal düzeye katkı sağlamanın olduğunu ifade etmişlerdir. Genel bir tanımlama derlemesiyle başlayan ve “parmaklandırma” teriminin kullanıldığı araştırmada, temel yaklaşım, tınıya yönelik yaklaşım, müzikal ifadeye yönelik yaklaşım, anatomi ve ergonomiye yönelik yaklaşım olarak dört yaklaşım sunulmuştur. Bunlardan ergonomiye yönelik yaklaşım ise, eksen (pivot) parmak, kılavuz parmak, düz parmaklandırma, güçlü parmak ve serbest parmaklandırma yaklaşımı olarak beş alt sınıfa ayrılmıştır. Bu araştırmada ortaya çıkan kodlara bakıldığında, Öztutgan ve Öztutgan'ın araştırmalarında sundukları tüm yaklaşımların, müzik öğretmeni adaylarının temsil edildiği görülmektedir. Örneğin araştırmalarında sundukları genel parmak numarası kullanımı ilkeleri olarak anlaşılabilir temel yaklaşımların pn kullanımında farkındalığa işaret eden kodlarla, tınıya yönelik yaklaşımın ton üretiminde gereksinim koduyla, müzikal ifadeye yönelik yaklaşımın sınırlı kalmakla birlikte yine ton üretiminde gereksinim koduyla, anatomiye ve ergonomiye yönelik yaklaşımın ise ergonomik rahatlık koduyla örtüştüğü görülmektedir. Bu keşfedici araştırma öncül olarak görülen Öztutgan ve Öztutgan'ın derleme çalışmalarının içeriği ile uyumlu bulguları raporlamakta; bunlara ek olarak gitarada sol elde parmak numarasına ilişkin literatüre yeni boyutlar da eklemektedir. Parmak numarası konusu doğrudan veya bir parametre olarak deneysel çalışmalarda ele alınmış ve ampirik bulgular sağlamıştır (Varış, ve diğerleri 2016; Bingöl, 2013; Akçay, 2015). Cangökçe'nin (2016) çalışması da derleme özellikleriyle parmak numarası konusuyla ilintili bazı boyutları çerçevelemiştir. Dolayısıyla bu araştırma, ulusal boyutta ve konusu bağlamında derinleştirici bulguları vurgulaması açısından önemlidir ve özellikle öğrencilerin konuyla ilişkili duyuşsal yaşantılarının varlığının ortaya konmasına ilişkin alanyazına katkı sağladığı söylenebilir.

Tüm bu görüşlerin yanında araştırmada ortaya konan bulguların gitardan kaynaklanan fiziksel kısıtlamalar ve çalgı-müziyen etkileşimindeki biyomekanik sınırlılıklar gibi etkenlerden dolayı parmak numarası seçiminin karmaşık bir konu olduğuna yönelik görüşlerle (Gilardino, 1975a, 1975b'den aktaran Radicioni v diğerleri, 2004) örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca Heijink ve Meulenbroek'un (2002) tanımladığı elin gitar klavye üzerindeki yeri ve belli bir tonda elin yeniden konumlandırılma gereksinimi olarak iki biyomekanik faktör müzik öğretmeni adaylarının sergiledikleri kodlarla örtüşmektedir. Gitar çalan müzik öğretmeni adaylarının pn yazmaya ve çalmaya yönelik belli bir farkındalık düzeyi sergiledikleri ve uyum sağlama kodunun varlığı ile nota geçişleri ve pozisyon uygunluğu kodları bu örtüşmeye örnek olarak verilebilir.

Araştırmada sorularından kaynaklanan bir sınırlılık olarak devinimsel ve pn özelinde gitar çalmaya ilişkin bazı teknik konular bu araştırmada belirlenmemiştir. Bununla ilişkili olarak bir öneri ve diğer öneriler aşağıda görülebilir.

Tüm bu bilgilerin ışığında, gitarada pn yazma ve çalma konusuna ilişkin keşfedici betimsel araştırmalar;

- Gitar eğitimi konusunda uzmanların pn kullanmaya yönelik görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesi,
- Pn konusunda derinlemesine bir kavramsal çerçeve oluşturmada gerekli ilkelerin bulunma durumunun ortaya konması,
- Müzik öğretmeni adaylarında pn kullanmaya ilişkin öğrenilmiş yanlış kavramların ve/veya bilişsel eksiklerin bulunma durumunun ortaya konması,
- Pn yazmada ve çalmada belirli devinimsel ve teknik ilkelerin varlığının belirlenmesi gibi konuları ele alan araştırmalar yürütülmelidir.

Kaynakça

- Akçay, Ş. Ö. (2015). Gitar eğitiminde yazarak çalışma yönteminin parmak ve konum numaralarına uygun seslendirmeye etkisi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 91-102. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/712081>
- Alyörük, G. (2016). Türkiye’de gitar alanında yapılan lisansüstü tezler: Bir bibliyografya çalışması. *Balıkesir University Journal of Social Sciences Institute*, 19(35), 55-79. <https://doi.org/10.31795/baunsobed.645333>
- Arastaman, G., Fidan, İ. Ö., & Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: Kuramsal bir inceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/586937>
- Aydoğan, M., & Demirbatır, R. E. (2020). Gitar öğrencilerinin lisans öncesi gitar eğitimleri ile lisans gitar eğitimlerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Art-e Sanat Dergisi*, 13(25), 276-300. <https://doi.org/10.21602/sduarte.696918>
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/318527>
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/753041>
- Berg, B. L., & Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. H. Aydın (Ed. ve Çev.). Eğitim Yayınevi.
- Bingöl, F. (2013). Klasik gitar eğitiminde parmak hazırlamalı seslendirme yöntemi. *EKEV Akademi Dergisi*, 17(56), 409-418. http://www.ekevakademi.org/Makaleler/340932696_23%20Fatih%20BINGOL.pdf
- Burns, A. M., & Wanderley, M. M. (2006). Visual methods for the retrieval of guitarist fingering. *Proceedings of The 2006 International Conference on New Interfaces for Musical Expression* (s. 196-199) içinde. Paris, Fransa. <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.5555/1142215.1142263>
- Can, Ü. K., & Güneç, B. C. (2019). Türkiye’de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. A. Dönger ve H. Yıldız (Eds.), *Eğitim Bilimlerinde Akademik Çalışmalar-2019/2* (s. 132-170) içinde. Karadağ: IVPE Yayınevi.
- Cangökçe, H. (2016). Klasik gitarada sol el teknikleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 149-157. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/321280>
- Fjellman Wiklund, A., & Chesky, K. (2006). Musculoskeletal and general health problems of acoustic guitar, electric guitar, electric bass, and banjo players. *Medical Problems of Performing Artists*, 21(4), 169-176. https://www.researchgate.net/profile/Annchristine-Fjellman-Wiklund/publication/288360188_Musculoskeletal_and_general_health_problems_of_acoustic_guitar_electric_guitar_electric_bass_and_banjo_players/
- Gilardino, A. (1975a). *Sua cosa op. 52 for guitar*. J. W. Duarte (Ed.). Berben.
- Gilardino, A. (1975b). *Saeta op. 53 for guitar*. D. Apivor (Ed.). Berben.
- Glesne, C. (2015). *Nitel araştırmaya giriş*. A. Ersoy ve P. Yalçınoglu (Ed. ve Çev.). Anı Yayıncılık.
- Grozman, V., & Norman, C. (2013). *An algorithm for optimal guitar fingering* (Rapor No.668903). KTH Royal Institute of Technology, Stockholm. <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:668903/FULLTEXT01.pdf>
- Gubrium, J. F., & Holstein, J. A. (2003). From the individual interview to the interview society. J. F. Gubrium ve J. A. Holstein (Ed.), *Handbook of interview research: Context and method* (s. 3-32) içinde. Sage.
- Heijink, H., & Meulenbroek, R. G. J. (2002). On the complexity of classical guitar playing: Functional adaptations to task constraints. *Journal of Motor Behavior*, 34(4), 339-351. <https://doi.org/10.1080/00222890209601952>
- Karabenick, S. A., & Berger, J. L. (2013). *Help seeking as a self-regulated learning strategy*. H. Bembenuity, T. Cleary, & A. Kitsantas (Ed.), *Applications of self-regulated learning across diverse disciplines: A tribute to Barry J. Zimmerman* (s. 237-262) içinde. Charlotte, NC: Information Age Publishing
- McPherson, G. E., & McCormick, J. (2006). Self-efficacy and music performance. *Psychology of Music*, 34(3), 325-339. <https://doi.org/10.1177/0305735606064841>
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Ed. ve Çev.). Nobel Yayıncılık.

- Otacıoğlu, S. (2017). Profesyonel müzik eğitimi alan öğrencilerinin benlik saygı düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 187-196. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/475773>
- Öztutgan, Z. (2016). Türkiye’de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 684-708. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/253588>
- Öztutgan, Z., & Öztutgan, K. (2018). Klasik gitar eğitiminde parmaklandırma (fingering) yaklaşımları. *SDÜ ART-E Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, 11(21), 115-133. <https://doi.org/10.21602/sduarte.401222>
- Öztutgan, Z., & Tecimer, B. (2020). Ziya Aydıntan’ın gitar metodu-I isimli çalışmasının analizi. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 17, 414-423. <https://doi.org/10.31722/ejmd.845890>
- Radicioni, D., & Lombardo, V. (2005). Guitar fingering for music performance. *Proceedings of the International Computer Music Conference* (s. 1-4) içinde. Barcelona, Spain. <https://quod.lib.umich.edu/i/icmc/bbp2372.2005.166/1>
- Radicioni, D., Anselma, L., & Lombardo, V. (2004). A segmentation-based prototype to compute string instruments fingering. R. Parncutt, A. Kessler & F. Zimmer (Ed.), *Proceedings of the Conference on Interdisciplinary Musicology* (s. 1-8) içinde. Graz, Austria. https://www.researchgate.net/publication/228803575A_segmentation-based_prototype_to_compute_string_instruments_fingering
- Sandelowski, M. (2001). Real qualitative researchers do not count: The use of numbers in qualitative research. *Research in Nursing & Health*, 24(3), 230-240. <https://doi.org/10.1002/nur.1025>
- Uludağ, A. K. (2016). Yedinci pozisyona dayalı alternatif gitar öğretim modelinin okul çalgıları (gitar) eğitimi dersinde kullanılabilirliği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 393-408. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/265514>
- Variş, Y. A., Akbulut, F., & Altıncı, Ç. (2016). Gitarada geçişli parmak yapılandırmasının öğrencilerin çalma becerilerine etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(15), 135-145. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/15a.yakup_alper_varis.pdf

Ek 1. Etik Kurul Onayı

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KOMİSYONU
ONAY BELGESİ

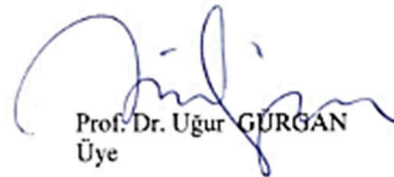
Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Dekanlığının, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. H. Hakan OKAY ve Müzik Öğretmeni Muhammed CANBULUT 'un yürütücüsü olduğu "Gitarda Sol Elde Parmak Numarası Kullanımı Hakkında Müzik Öğretmeni Adaylarının Görüşleri" isimli çalışması için bilimsel etik kurul onay belgesi talebi komisyonumuzca değerlendirilmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur. 12.11.2020

Komisyon Başkanı
Prof. Dr. Mehmet NARLI

Prof. Dr. Elif ÇİMEN
Üye

Prof. Dr. Cevdet AVCIKURT
Üye

Prof. Dr. Salim ÇONOĞLU
Üye

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Üye